

Passé Partout Reading

Posted on [19 Μαρτίου 2018](#)

Γράφει η [Λίζα Παναγιωτοπούλου](#)

Η «[Iketiria](#)» είναι το δεύτερο βιβλίο του [Παναγιώτη Ρίζου](#) το οποίο κυκλοφορεί από τις [εκδόσεις Παπαδόπουλος](#), μετά τη συλλογή διηγημάτων «[Τηγανητές γοργόνες](#)» που παρουσίαζαν μια σειρά από παράξενες, μικρές ιστορίες καθημερινότητας. Το δεύτερο αυτό βιβλίο ασχολείται και πάλι με θέματα της σύγχρονης ζωής ή της «καθημερινότητας» καθώς καταπιάνεται με το καυτό θέμα των προσφύγων που χάνουν σχεδόν «καθημερινά» κατά εκατοντάδες τη ζωή τους στα νερά μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Η «Iketiria» καταφέρνει χωρίς να καταφύγει στο διδακτισμό να κινητοποιήσει εγκεφαλικά και συναισθηματικά τον αναγνώστη. Ο τίτλος του βιβλίου, απόλυτα σχετικός με το θέμα, αναφέρεται στο κλαδί ελιάς περιτυλιγμένο με άσπρο μαλλί προβάτου που το κρατούσαν στην αρχαία Ελλάδα όσοι κινδύνευαν και αναζητούσαν καταφύγιο, άσυλο και σωτηρία σε ξένη χώρα.

Μέσα από 12 φανταστικές ιστορίες για πρόσφυγες, ικέτες, συνοριοφύλακες, θεατές και εμπόρους (όπως γράφει στο οπισθόφυλλο του βιβλίου) περιγράφεται η ζωή και μερικές φορές το τέλος του Ορχάν, του Μετζίτ, του Μπουλέντ, του Ταρίκ αλλά και του Τόνε, του Βίλχελμ-Φον Κανάρη ή του Στρατή, του Γιωργή και του Λάκη στις δυο πλευρές του Αιγαίου. Το Αιγαίο εδώ παρουσιάζεται μέσα από μια διαφορετική ματιά καθώς τα γαλάζια και πολυτραγουδισμένα νερά του αποτελούν τη σκηνή όπου παίζεται το

συγκλονιστικό ανθρώπινο δράμα των ανθρώπων που εγκαταλείπουν τις εστίες τους εξαιτίας ενός πολέμου. Μια σκηνή που χωράει πορτοκαλί σωσίβια γεμάτα ελπίδες, μαύρες κουκίδες που ονειρεύονται την αρχή μιας νέας ζωής, κινέζικες φουσκωτές βάρκες με φτηνές μηχανές αλλά και βάρκες-φέρετρα που επηρεάζουν αρνητικά τον τουρισμό, συνοριοφύλακες που σκοτώνουν καθοδηγούμενοι κάποιες φορές από το σχέδιο και τον κανονισμό ή τον ίδιο τους τον εαυτό.

Πηγή : <http://capitalgr.sigmalive.com/story/12721436>

Το κουβάρι των ιστοριών αρχίζει να ξετυλίγεται με μια οικογένεια προσφύγων που βρίσκουν καταφύγιο και φροντίδα σε ένα μέσο ελληνικό σπίτι παρά τους ενδοιασμούς και τους φόβους του συζύγου *«εμένα δε μου άρεσαν, όχι ότι είχα κάτι συγκεκριμένο, ότι με ενοχλούσε κάτι, αλλά γενικά ένας φόβος, που λες, μη μας κλέψουν, μη μας πειράξουν μέσα στην απόγνωσή τους, μη μας την πουν οι γείτονες, μη μας στοχοποιήσουν οι χρυσαυγίτες, μη μας την πέσουν τα κανάλια και τίποτε δημοσιογράφοι...»*. Και συνεχίζει με τους εμπόρους και τις μπίζνες τους από τις δυο πλευρές του Αιγαίου *«Έφευγα γρήγορα μόλις η βάρκα άρχισε να απομακρύνεται. Σφιγγόταν η κοιλιά μου. Δεν ήθελα να βλέπω. Πήγαινα πιο κάτω και ξερνούσα. Κάθε μέρα. Κάθε μέρα.. Μερικές φορές τα ρεύματα ξέβραζαν στην ακτή πτώματα, έπρεπε να τα βλέπουμε πρώτοι και να τα μαζεύουμε.... να μην τους δουν οι άλλοι και κιότεψουνε και χαλάσει η δουλειά και φωνάζουνε και γίνει σαματάς»*. Αλλά και τα μέλη ναυτικών περιπόλων *«Οι οδηγίες ήταν σαφείς. Έπρεπε να αναχαιτιστούν με κάθε τρόπο, ανεξαρτήτως... Τότε, όταν πλησιάζαμε, όπως ήταν οι οδηγίες βάζαμε ακουστικά στ' αυτιά μας να μην ακούμε, και ποντίζαμε τις νάρκες προς την πορεία τους, σπέρναμε δέκα και δεκαπέντε κάθε φορά, για να μην μπορούν να ξεφύγουν, και μετά ξεμακραίναμε με ταχύτητα φουλ, βλέπαμε μόνο τη λάμψη από τις εκρήξεις. Παφ! Παφ! Παφ!.. πυροτεχνήματα στη θάλασσα του Αιγαίου»* ή τις Ανώτατες Αρχές *«Έπρεπε να περνούν από τα εξωτερικά σύνορα προς τα μέσα τέσσερις στους έξι. Η μέθοδος της αποτροπής και ανάσχεσης των προσφυγικών ροών ήταν ζήτημα εσωτερικό του κάθε κράτους. Οι Ανώτατες Αρχές δεν επενέβαιναν.»* Και προχωρά με τους εργαζόμενους ή τους επισκέπτες του υποθαλάσσιου Μουσείου Προσφύγων *«Σε λίγο αρχίζεις και διακρίνεις τα εκθέματα. Είναι όλα πρωτότυπα. Πτώματα σε όρθια, κατακόρυφη, κεκλιμένη ή ανάποδη στάση, με τα πόδια ανοιχτά, τα χέρια*

ελεύθερα να κυματίζουν, με πρόσωπα και σώματα σε όλη την κλίμακα αποσύνθεσης...»

Υπάρχουν όμως και όμορφες ανθρώπινες ιστορίες ιδωμένες μέσα από τα συναισθήματα και την καλοσύνη των ανθρώπων όπως εκείνη του γέρου και άρρωστου ιερωμένου που ψέλνει την εξόδιο ακολουθία για τα παιδιά αλλόθρησκων προσφύγων τα οποία χάθηκαν στη θάλασσα. Ή του γερο-μάστορα του ταρσανά ο οποίος αναλαμβάνει χωρίς αμοιβή να φτιάχνει βάρκες-κάσες νεκρικές δίνοντας τη δυνατότητα σε ανθρώπους να κλάψουν και να θρηνησουν το δικό τους άνθρωπο που χάθηκε στα φουρτουνιασμένα νερά αν και μερικές φορές δεν είχαν ούτε το σώμα να το κλάψουν και να το κηδέψουν σύμφωνα με τις θρησκευτικές τους συνήθειες.

Συγκινητική αλλά και διδακτική είναι η χρήση αποσπάσματος από την [«Παναγιά τη Γοργόνα» του Μυριβήλη](#) όπου περιγράφονται οι δύσκολες στιγμές της άφιξης προσφύγων στα νησιά προφανώς των ξεριζωμένων της Μικράς Ασίας. Η ιστορία επαναλαμβάνεται και η μοίρα των προσφύγων είναι κοινή και ανεξάρτητη εθνικότητας, θρησκείας και εποχής.

Πηγή : <http://www.mplokia.gr/?p=9771>

Το βιβλίο ολοκληρώνεται με μια ιστορία-παραβολή πραγματική γροθιά στο στομάχι για τη «συμμετοχή» μέσω των ΜΜΕ του «αμέτοχου» θεατή στα τραγικά συμβάντα του Αιγαίου ο οποίος παρακολουθεί καθισμένος αναπαυτικά τη βύθιση φουσκωτών βαρκών που μεταφέρουν πρόσφυγες ως μια σκηνική παράσταση ανεβασμένη στην παραλία κάποιου νησιού με τη συνοδεία ζωντανής μουσικής και χορού είτε ζωντανά πίνοντας ζεστή σοκολάτα είτε σε απευθείας μετάδοση στο θέατρο μιας ήσυχης, πλούσιας και ειρηνικής γωνιάς του πλανήτη.

«Οι βάρκες πάλευαν στο ρυθμό και στα κύματα. Σε κάθε μουσικό κύμα, σε κάθε μουσικό μοτίβο της ουβερτούρας, χανόταν κι από μία μέσα στα βαθιά, μανιασμένα νερά.»

«Α!» έκαναν οι θεατές απέναντι, που κάθονταν στις πολυθρόνες τους πίνοντας ζεστή σοκολάτα και παρακολουθώντας από τις τεράστιες οθόνες ή με τα κιάλια τους, που βλέπαν στο σκοτάδι.

«Α!» κάθε φορά που τα κύματα καταβρόχιζαν κι άλλη μια βάρκα.

Δεκαπέντε «Α!», όσα και οι βάρκες.

Η παράσταση ήταν πριβέ και δεν υπήρχε διάδραση.

Εκείνη τη νύχτα δεν υπήρχαν ούτε ναυαγοσώστες, ούτε σκάφη της ΥΠΑΤΗΣ ή του Λιμενικού. Διότι η παράσταση ήταν πριβέ. Κι η θάλασσα πριβέ. Και ο θάνατος πριβέ.

Φινάλε. Ο μαέστρος υποκλίνεται. Οι μουσικοί υποκλίνονται. ΟΙ χορω

δοί υποκλίνονται. Οι χορευτές υποκλίνονται, με σκέρτσο πάντα. Καταχειροκροτούνται.

Αγκόρ δεν έχει.».....

Εκδόσεις : [ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ](#)

<https://passepartoutreading.wordpress.com/2018/03/19/iketiria/>